

J.nr. 2023-14-81-27138

Ref. JOHEL, LTM

Dato: 11-12-2023

Truslen om højpatogen fugleinfluenza for danske fjerkræ og andre fugle i fangenskab pr. 13. december 2023

Dansk sammendrag af trusselsvurderingen:

Fødevarestyrelsen har udarbejdet en trusselsvurdering for højpatogen fugleinfluenza (HPAI), som afløser vurderingen fra den 17. april 2023.

Fødevarestyrelsen vurderer, at den samlede risiko for smitte med HPAI til danske fjerkræbesætninger gennem kontakt til vilde fugle skal hæves fra **middel** til **høj**.

Fødevarestyrelsen vurderer endvidere, at den samlede risiko for smitte med HPAI til dansk fjerkræ gennem samhandel er uændret dvs. fortsat **lav**.

Smitteveje	Trusselsniveau
Vilde fugle	Høj
Samhandel med fjerkræ/rugeæg	Lav
Trusselniveau 11.12.2023	HØJ

Risikobegrænsning:

Fødevarestyrelsen gør opmærksom på at:

1. Trusselsniveauet er nu højt, da smitten i de vilde fugle i vadehavet i Nederlandene og Tyskland er steget. Dette er i princippet den samme fuglepopulation, som den i vores vadehav langs vestkysten.
2. Antallet af HPAI-udbrud stiger i Nederlandene og Tyskland er startet og stiger kraftigt lige nu. Disse udbrud viser, at truslen er steget i vores del af Europa.
3. Nu gælder overdækningskravet, og alle fugle og fjerkræ skal derfor beskyttes under tag eller net. Fuglehold med færre end 100 *fugle i fangenskab* og hvorfra produkter kun bruges i egen husholdning er undtaget, hvis hverken fugle eller husholdningen har kontakt med *fjerkræ*.
4. Alle fugleejere og fjerkrævirksomheder skal være særligt opmærksomme på risiko for at medtage HPAI fra miljøet ind i deres besætninger ved at praktisere høj smittebeskyttelse. Smittebeskyttelse er ejerens ansvar.
5. Fødevarestyrelsen øger opmærksomheden omkring indrapportering af fund af døde vilde fugle.

Fødevarestyrelsen følger situationen i Europa tæt og opdaterer trusselsvurderingen, når det vurderes relevant.

English summary of the threat assessment:

The threat of highly pathogenic avian influenza to Denmark on 13th of December 2023

The Danish Veterinary and Food Administration has assessed the threat of highly pathogenic avian influenza (HPAI) to Danish birds, which replaces the assessment from 17th of April 2023.

The Danish Veterinary and Food Administration estimates that the overall risk of infection with HPAI to Danish poultry herds due to contact with wild birds has increased from **Medium** to **High**.

The Danish Veterinary and Food Administration also assesses that the overall risk of infection with HPAI to Danish poultry through trade is unchanged and remains **low**.

Risk pathways	Threat level
Wild birds	High
Trade of poultry and hatching eggs	Low
<i>Threat level 11.12.2023</i>	HIGH

Risk mitigation:

The Danish Veterinary and Food Administration's advice:

1. The level of threat is increased to high, because the incidence in wild birds in the Netherlands and Germany is increasing. These bird populations are interconnected with our wild bird population in the Danish Wadden Sea.
2. The number of HPAI outbreaks in Germany and The Netherlands is increasing, demonstrating spill over from the wild birds.
3. Owners are now obliged to keep their poultry and birds under roof, except holdings with less than 100 captive birds, from which all products are exclusively used in the owners own household and neither the captive birds or the owner have any contact to poultry.
4. Poultry and bird holders are recommended to maintain a high level of biosecurity to avoid introducing HPAI into their flocks from the environment. Biosecurity is the responsibility of the owner.
5. The Danish Veterinary and Food Administration encourages the public to continue to report findings of dead wild birds.

The Danish Veterinary and Food Administration closely monitors the situation in Europe and updates the assessment, when it is considered relevant.

Baggrund

Aviær influenza også kaldet fugleinfluenza skyldes smitte med særlige typer af Influenza A-virus. Aviær influenza er en zoonose. Andre pattedyr smittes af og til sporadisk med fugleinfluenza, og i sjældne tilfælde kan sygdommen smitte til mennesker. Smitten sker ved meget tæt kontakt med inficerede fugle.

Sygdommen inddeles i to grupper på grundlag af virus evne til at forårsage sygdom hos modtagelige fugle:

- Højpatogen aviær influenza (HPAI), som forårsager en særdeles alvorlig sygdom, der er kendetegnet ved en generaliseret infektion af det inficerede fjerkræ og kan medføre en meget høj flokdødelighed. Indtil videre er det kun virus af undertyperne H5 og H7, der er påvist som årsag til HPAI.
- Lavpatogen aviær influenza (LPAI), som forårsager en mild sygdom hos fjerkræ, primært i luftvejene, medmindre der indtræder en forværring som følge af andre samtidige infektioner eller faktorer. LPAI H5 og H7 har endvidere evnen til at kunne ændre sig til den højpatogene type.

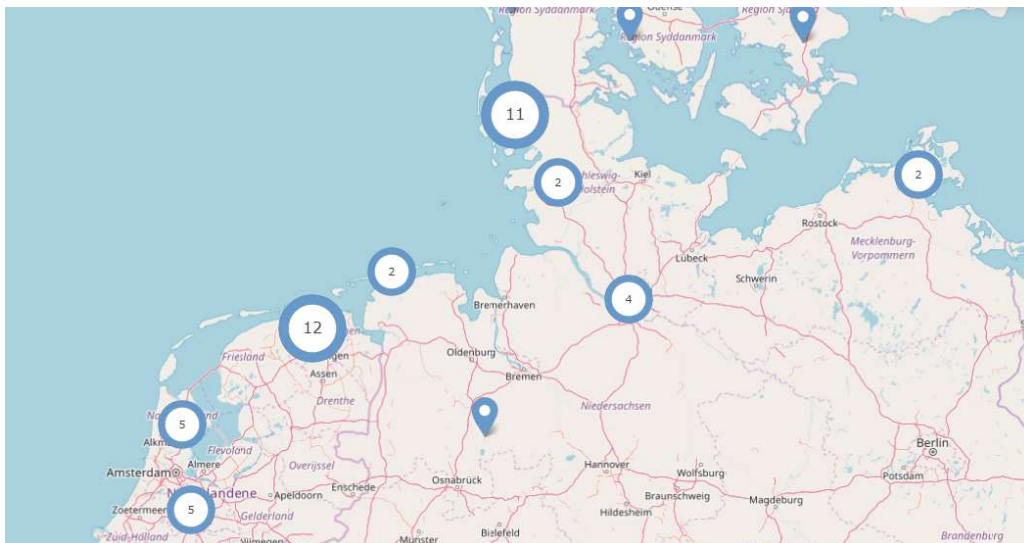
Smittede fugle udskiller virus via sekreter fra luftvejene og gennem afføring. Smitten overføres nemt med inficeret foder og drikkevand. Smitten kan overføres med beklædning, fodersække, ikke-desinficerede rugeæg, redskaber, maskiner m.v. Vilde fugle, især trækkende vandfugle, udgør et reservoir for influenza A-virus.

HPAI-situation den 11. december 2023

Vilde fugle

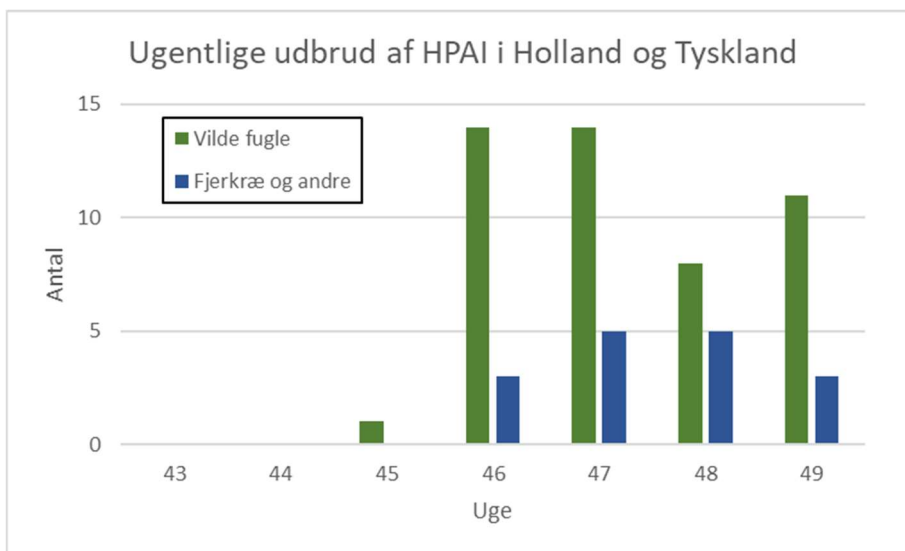
Vejret i Danmark i dette efterår var mildt efterfulgt af pludselig kulde i november. Det betyder, at vejrforholdene ikke først pressede fuglene mod syd, og de bliver derfor længere på rasteplasserne nord og øst for Danmark. Det forventes dog, at de fleste trækfugle fra nord og øst er trukket forbi os på nuværende tidspunkt, og at de tilbageblivende vil overvintre i Danmark.

Der har siden 1. november 2023 i Europa været rapporteret 175 fund af HPAI i vilde fugle. Den dominerende virustype er stadig H5N1. HPAI virus har været tilstede hele sommeren i vilde fugle i Europa med store udbrud i kolonier af mågefugle. Det er et nyt mønster, da virus tidligere kom til Europa med trækfuglene. Kortet viser, hvor der er fundet smittede vilde fugle i Nord Europa siden den 1/11-2023 (figur 1).

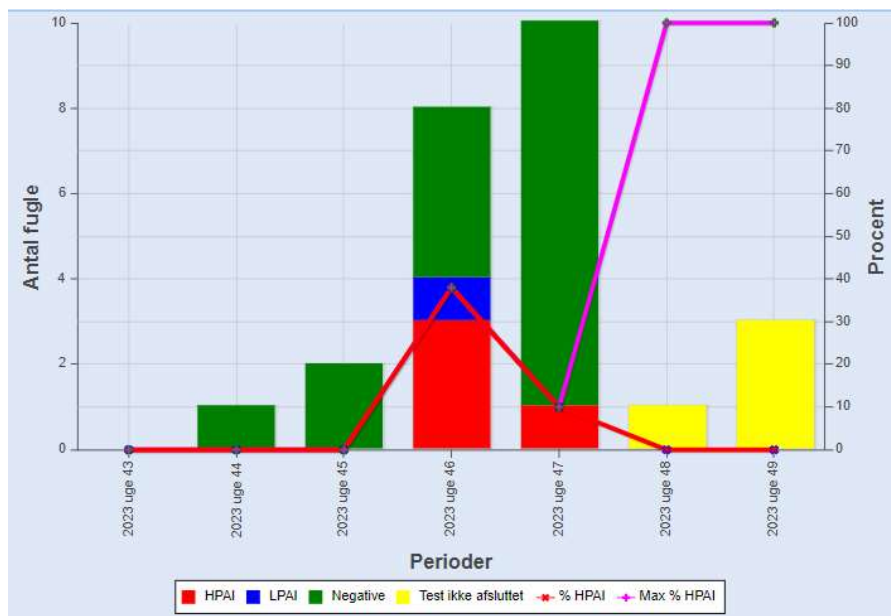
Figur 1. Rapporter om HPAI-fund i vilde fugle på det Nord Europæiske fastland. Ref: ADIS

Antallet af smittede vilde fugle langs kysterne i Nederlandene og det nordvestlige Tyskland er steget drastisk i den sidste måned (figur 2). Disse fugle tilhører samme population som fuglene i det danske vadehav og der er en del udveksling. Samtidig med en stigning i de vilde fugle, oplever de to lande også et stigende antal udbrud i besættninger, der vidner om den risiko smitte i de vilde fugle udgør for fjerkræ og andre fugle i fangenskab.

Figur 2. Stigning i udbrud i Holland og Tyskland siden den 23. oktober 2023. Ref: ADIS

Siden 1/11-23 er 25 fugle indsendt til laboratoriet, hvor af 4 er fundet positive for HPAI (figur 3). Tre afventer stadig analysesvar. Der er færre indrapporterede færre fugle i den periode end sidste år.

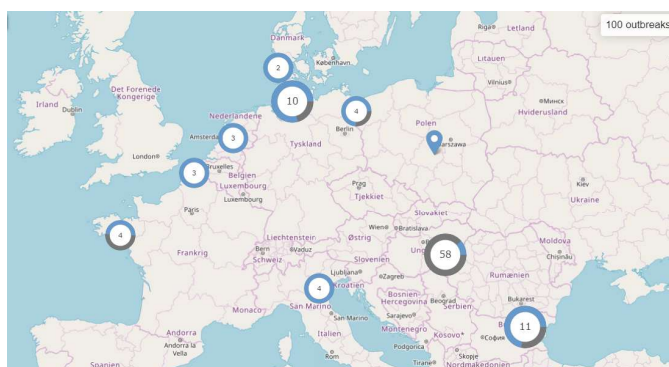

Figur 3. Fund af døde vilde fugle som en del af HPAI-overvågningen i Danmark, samt laboratorieanalyse svar i perioden 23/10-10/12 2023. Ref: [Fugleinfluenza beredskab \(fvst.dk\)](http://fugleinfluenza.beredskab.fvst.dk)

Fjerkræbesætninger og andre fugle i fangenskab

Der har for første gang i Danmark været HPAI udbrud henover sommeren, både i juli i en æglægger besætning på Fyn og i september i en lille blandet besætning på Lolland. Den 6. november 2023, var der udbrud i en kalkunbesætning ved Lundby i Slagelse Kommune, efterfulgt at udbrud den 11. november i en blandet besætning i Varde og et udbrud i et fasanopdræt i Tønder den 21.11.2023.

I Europa har der længe været en del udbrud i Ungarn og Bulgarien, der også har givet anledning til sekundære udbrud. Siden midt november er der også meldt om udbrud i besætninger i Tyskland, Nederlandene og Polen (tabel 1 + figur 4).

Figur 4. Udbrud af HPAI i fjerkræ og andre fugle i fangenskab i perioden 1/11 til 11/12-23. Ref: ADIS

Tabel 1. Antal udbrud rapporteret til EU i perioden 1/9-23 til 11/12- 23. Ref: ADIS

	Udbrud i vilde fugle	Udbrud i fjerkræ	Udbrud i fugle i fangenskab
Belgien	1	2	0
Bulgarien	0	9	0
Kroatien	1	0	0
Danmark	10	4	0
Finland	6	0	0
Frankrig	8	5	0
Irland	1	12	0
Italien	12	4	0
Nederlandene	22	3	2
Polen	0	4	0
Portugal	4	0	0
Rumænien	7	2	0
Slovakiet	0	0	1
Slovenien	3	0	1
Spanien	6	0	0
Sverige	8	0	0
Tyskland	42	9	2
Ungarn	30	57	0
Nord Irland	3	0	0
Østrig	11	0	1
I alt	175	111	7

Trusselvurdering

Vilde fugle

Danmark ligger centralt placeret på trækfuglenes ruter. Om efteråret trækker de fra Nord og Nordøst ned over Danmark og fortsætter til Nederlandene og Nordfrankrig. I år er trækkene ved at være ovre, men mange er landet langs Europas vestkyst, hvor de stadig blandes med fugle fra det danske Vadehav. Situationen i de danske vilde fugle overvåges derfor nøje af Fødevarestyrelsen året rundt.

Følgende betragtninger indgår i vurderingen:

1. Ukendt status af fugleinfluenza i danske vilde fugle
2. Stigende forekomst af HPAI i vilde fugle i den hollandske og tyske del af Vadehavet. Disse fugle er samme population som dem i den danske del.
3. Spillover fra vilde fugle giver udbrud af HPAI i vadehavet langs Holland og Tyskland.

Risikobegrænsning:

Smittebeskyttelse og forøget hygiejne mellem miljøet og besætningerne. Dette ansvar påhviler den enkelte operatør og forrige års erfaringer viser, at begrænsningen ikke er fuldkommen.

Baseret på ovenstående vurderer Fødevarestyrelsen, at den samlede risiko for smitte med HPAI fra vilde fugle til danske fugle besætninger steget fra middel til **Høj**.

Samhandel og transport af fjerkræ og rugeæg

Som følge af situationen i Europa og transport af slagtekyllinger, rugeæg og fjerkræ på tværs af de europæiske grænser, er der risiko for introduktion af fugleinfluenza gennem ikke tilstrækkeligt rengjorte lastbiler, der transporterer dyrene imellem Danmark og de europæiske lande.

Risikobegrænsning:

Transportmidler, der har været anvendt til erhvervmæssig transport af fjerkræ, skal efter transporten rengøres og desinficeres. Fødevarestyrelsen har gennemført stikprøvebaseret kontrol af fjerkræ transportbiler og erfaringer viser at begrænsningerne er effektive.

Fødevarestyrelsen vurderer, at sandsynligheden for et udbrud af fugleinfluenza i en fjerkræbesætning i Danmark som følge af utilstrækkeligt rengjorte transportbiler er **LAV**.

Tabel 2. Smitteveje og trusselsniveau for indførsel af HPAI til danske fjerkræbesætninger og andre fugle i fangenskab

Smitteveje til udbrud i besætninger	Risikoniveau pr. 11.12.2023
Samhandel og transport af fjerkræ/rugeæg	Lav
Vilde fugle	Høj
Samlet trusselsvurdering	HØJ

Husk god smittebeskyttelse

Du skal som fjerkræjer sikre god smittebeskyttelse for at forebyggesmitte med fugleinfluenza. Dette gælder også for fugle i fangenskab.

Eksempler på smittebeskyttelse er:

- Fjerkræ eller fugle i fangenskab skal fodres og vandes indendørs eller under fast tag eller fast overdækning, der sikrer, at større vilde fugle ikke kommer i kontakt med det foder og vand, der er beregnet til dit fjerkræ eller dine andre fugle.
- Sikre, at ænder eller gæs ikke har fysisk kontakt med andet fjerkræ eller fugle i fangenskab.
- Sikre, at fjerkræ eller fugle i fangenskab ikke får vand fra overfladevandreservoirer (f.eks. fra søer eller åer) – herunder opsamlet regnvand.
- Udendørsbassiner, herunder anlagte og naturlige søer og vandhuller, som dit fjerkræ eller dine fugle i fangenskab har adgang til, skal afskærmes, så større vilde fugle ikke kan få adgang til bassinet.

Yderligere information kan findes på Fødevestyrelsens hjemmeside.

Husk din anmeldepligt ved mistanke om fugleinfluenza

Du har pligt til at kontakte en dyrlæge, hvis der opstår symptomer på fugleinfluenza hos dit fjerkræ eller fugle i fangenskab. Det kan f.eks. være øget dødelighed, ophørt æglægning, luftvejssymptomer, øjenbetændelse med tåreflåd, betændelse i hovedets hulrum, diarré og eventuelt væskeansamlinger samt blåfarvning af huden, især i hovedet.

Tidlige tegn på smitte kan være appetitløshed, nedsat drukkelyst og forholdsvis lille dødelighed. Men sygdommen kan også pludselig optræde i en flok, hvor mange fugle dør, enten uden forvarsel eller med minimale tegn på nedstemthed, appetitløshed, pjusket fjerdragt og feber.

På Fødevestyrelsens [hjemmeside](#) finder du informationer om, hvordan du som fjerkræjer og ejer af fugle i fangenskab skal forholde dig ved mistanke om sygdom i dit fjerkræ.

Generelle forholdsregler

Uanset om du har fugle i fangenskab eller er professionel fjerkræavler skal du altid overholde basale smittebeskyttende foranstaltninger som skift og desinfektion af fodtøj, inden du går ind i din hønsegård. Det styrker også smittebeskyttelsen at afskærme eller overdække hønsegården, så vilde fugle ikke kan lande blandt fjerkræet. Til overdækning kan bruges f.eks. en presenning, net eller tråd.

Har du fjerkræ eller har du fugle i fangenskab?

Dyresundhedsloven definerer **fjerkræ** som fugle, der opdrættes eller holdes med henblik på kødproduktion, konsumægs-produktion eller produktion af andre produkter uanset race, samt avl af fugle til de formål. Fjerkræ er også fugle, der holdes med henblik på fornyelse af vildt bestande.

Fugle i fangenskab er alle andre fugle, forudsat at deres produkter kun bruges i egen husholdning. Det er også fugle, der kun holdes med henblik på opvisninger, kapflyvninger, udstillinger, konkurrencer og lignende, inklusivt med henblik på avl eller salg til disse formål.

Du kan læse den præcise ordlyd i: EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2016/429 af 9. marts 2016 [EUR-Lex - 32016R0429 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#). Læs mere på Fødevarestyrelsens hjemmeside [LINK](#)

Er du jæger?

Er du jæger, bør du endvidere være påpasselige med hygiejnen efter jagt, så du ikke slæber smitte med hjem i hønsegården. Konkret er det f.eks. en god ide med støllevask, og at holde nedlagt vildt adskilt fra fjerkræ.

Har du været i udlandet?

Hvis du har været i kontakt med fjervildt eller fjerkræ i udlandet, anbefaler Fødevarestyrelsen, at du venter 48 timer inden et besøg i en dansk fjerkræbesætning, da du kan medbringe fjerkræsygdomme fra udlandet.

Har du modtaget fjerkræ fra udlandet eller påtænker at gøre det?

Hvis du indfører fjerkræ fra lande med HPAI, bør du være ekstra opmærksom på sygdomstegn hos dyrene, og huske din anmelddepligt ved symptomer på fugleinfluenza (se afsnit om anmelddepligt ovenfor).

Er du transportør af fjerkræ eller rugeæg?

Operatører, herunder transportører, skal sikre, at transportmidler, der anvendes til transport af fjerkræ eller rugeæg rengøres og desinficeres hurtigst muligt efter hver transport, jf. artikel 4 i Kommissionens delegerede forordning 2020/688.

Når du som transportør af fjerkræ færdes i udlandet, skal du være opmærksom på, at du ikke må køre ind i restriktionszoner i inficerede områder uden tilladelse fra landets veterinærmyndigheder. Hvis du har fået tilladelse til at køre ind i en zone skal myndighedernes anvisninger om smittebeskyttelse følges. Sørg for at etablere ekstra smittebeskyttelse ved ind- og udkørsel af zonen.

Indmeld fund af døde vilde fugle

Indmeldinger af døde vilde fugle er værdifulde for Fødevarestyrelsen, da undersøgelserne af fuglene giver Fødevarestyrelsen et godt overblik over udbredelsen af fugleinfluenza blandt de vildtlevende fugle i Danmark.

Hvis du finder døde eller syge vilde fugle i naturen, er Fødevarestyrelsen meget interesseret i at få besked om dit fund særligt, hvis det drejer sig om:

- Vandfugle
- Rovfugle
- Kragefugle

Husk, at du kan bruge app'en "fugleinfluenzaTip" til at melde fund af døde vilde fugle ind til Fødevarestyrelsen.

Liste over de fuglearter, der har mest interesse for Fødevarestyrelsen kan findes [her](#).

Læs mere om, hvordan du ellers kan indmelde fundene på Fødevarestyrelsens [hjemmeside](#).

Følg med i AI overvågningen i vildfugle i Danmark her: <https://ai.fvst.dk/>

Referencer

[Trusselsvurdering for HPAI 17. april 2023 - Fødevarestyrelsen \(foedevarestyrelsen.dk\)](#)

ADIS meddelelser fra EU Kommissionen.

Info notes fra EU Kommissionen.

AI Ekspertgruppe møder.

ADIS database.

FAQ om indelukningskravet [LINK](#)

Fugleinfluenza databasen: [Fugleinfluenza beredskab \(fvst.dk\)](#)

Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/687 af 17. december 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår regler om forebyggelse og bekæmpelse af visse listeopførte sygdomme (EØS-relevant tekst)

Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/688 af 17. december 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår dyresundhedsmæssige krav vedr. flytning inden for Unionen af landdyr og rugetæg.